

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی استان اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکتری پزشکی

عنوان:

**بررسی رابطه بین شدت انسداد راه های هوایی و امتیاز
پرسشنامه تشخیصی بیماری انسدادی مزمن ریوی
در بیماران COPD**

استاد راهنما:

دکتر حسن قبادی

استاد مشاور:

دکتر افشان شرقی

نگارش:

الهام قلیزاده

پاییز 1397

شماره پایان نامه:

0699

تقدیم به :

آفریدگاری که خویشتن را به ما شناساند و درهای علم را بر ما گشود و عمری و فرصتی عطا فرمود تا بدان، بنده ضعیف خویش را در طریق علم و معرفت بیازماید.

تقدیم به محضر مبارک پیامبر رحمت و حکمت حضرت محمد (ص) و خاندان مطهر ایشان علیهم السلام که آموختن علم را بر ما واجب دانسته و اولین معلمان بشریت بوده اند. تقدیم به محضر امام زمان عج روحی فداه که وجودمان و امدار وجود و دعای خیر ایشان است.

تقدیم به آنان که مهر آسمانی شان آرام بخش آلام زمینی ام است:
به استوارترین تکیه گاهم، دستان پرمهر پدرم
به سبزترین نگاه زندگیم، چشمان پر عطوفت مادرم
که هرچه آموختم در مکتب عشق شما آموختم و هرچه بکوشم قطره ای از دریای بی کران مهربانیتان را سپاس نتوانم بگویم. در برابر وجود گرامیتان زانوی ادب بر زمین می زنم و با دلی مملو از عشق و خضوع دستان پرمهرتان را می بوسم.

تقدیم به برادران و خواهران عزیزم که همراهان همیشگی و پشتوانه های زندگی ام هستند.
تقدیم به تمامی بیمارانی که طب را بر بالینشان آموختم. باشد که التیام بخش جزئی از آلامشان باشم.
تقدیم به اساتید گرانقدرم، جناب آقای دکتر حسن قبادی مراللو و سرکار خانم دکتر افشان شرقی که راهنمایی هایشان فراتر از مرز ارزش ها و مقامشان فراتر از مرز بیان هاست.
مصدق «من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق» بسی شایسته است از زحمات و تلاش های استاد محترم جناب آقای دکتر حسن قبادی مراللو که به عنوان استاد راهنما، ساعتها وقت گرانبهای خود را جهت راهنمایی و مطالعه این تحقیق صرف نموده و از نظرات و رهنمودهای سازنده و مفید خویش بهره مند ساختند صمیمانه تشکر نمایم.

از جناب آقای دکتر اصلانی به پاس راهنمایی و کمک هایشان نهایت تشکر را دارم.

بررسی رابطه بین شدت انسداد راه های هوایی و امتیاز پرسشنامه تشخیصی

بیماری انسدادی مزمن ریوی در بیماران COPD

چکیده

سابقه و هدف: بیماری COPD بیماری انسدادی ریوی مزمن است که با عوارض ریوی وخارج ریوی همراه با التهاب سیستمیک بروز می کند و با محدودیت غیر قابل برگشت جریان هوا همراه است.

پرسشنامه تشخیصی بیماری COPD (CDQ) پرسشنامه ای اعتبار بخشی شده میباشد که جهت شناسایی بیماران مبتلا به COPD کاربرد دارد. هدف این مطالعه بررسی رابطه بین شدت انسداد راه های هوایی و امتیاز پرسشنامه تشخیصی بیماری انسدادی مزمن ریوی میباشد.

مواد و روش ها: در این مطالعه ابتدا 100 بیمار مبتلا به COPD پایدار با سابقه مصرف سیگار و بر اساس معیار های ATS (American Thoracic Society) (شامل بیماران با سرفه و دفع خلط و تنگی نفس مزمن همراه با یافته های اسپرومتری به صورت انسداد غیر قابل برگشت و $FEV1/FVC < 70\%$) که بصورت سرپایی به کلینیک ریه مراجعه کرده بودند وارد مطالعه شدند. پس از اخذ رضایت ، اطلاعات دموگرافیک بیماران، پرسشنامه CDQ و متغیرهای مورد مطالعه در پرسشنامه از پیش تنظیم شده، شامل سابقه مصرف سیگار، سابقه تشدید بیماری در طی یکسال گذشته، داده های اسپرومتری، امتیاز CAT و امتیاز MMRC تکمیل گردید.

یافته ها: همه بیماران مورد مطالعه مرد بودند. بین امتیاز CDQ با میزان $FEV1$ ($P < 0.001$)، GOLD Stage ($P = 0.005$) ، کیفیت زندگی بیماران براساس امتیاز CAT ($P = 0.02$) و شدت تنگی نفس براساس MMRC ($P = 0.001$) ارتباط معنی داری وجود داشت.

بحث و نتیجه گیری: براساس یافته های این مطالعه از پرسشنامه تشخیصی COPD (CDQ) میتوان جهت تشخیص انسداد راه های هوایی، شدت انسداد و ارزیابی کیفیت زندگی بیماران COPD استفاده نمود. لذا توصیه میشود که این پرسشنامه در مراکز درمانی فاقد اسپرومتری جهت شناسایی و ارجاع بیماران COPD استفاده گردد.

کلمات کلیدی: CAT، COPD ، PFT ، CDQ

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: طرح تحقیق

1-1 مقدمه	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
2-1 بیان مساله	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
3-1 تعریف واژه ها	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
4-1 اهداف پژوهش	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
1-4-1 هدف کلی	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
2-4-1 اهداف اختصاصی	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
3-4-1 اهداف کاربردی	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
5-1 فرضیات یا سوالات	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

فصل دوم: بررسی متون

1-2 مبانی نظری	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
1-1-2 مقدمه	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
2-1-2 اتیولوژی و عوامل خطر ساز	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
3-1-2 ملاحظات ژنتیکی	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
4-1-2 پاتوفیزیولوژی	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
5-1-2 پاتولوژی	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
6-1-2 تظاهرات بالینی	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
7-1-2 یافته های آزمایشگاهی	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
8-1-2 درمان	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
1-8-1-2 دارودرمانی	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
2-8-1-2 درمانهای غیر دارویی	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

2-2 مطالعات انجام شده..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

فصل سوم: شیوه اجرای طرح

3-1 نوع پژوهش..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

3-2 زمان انجام مطالعه..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

3-3 محیط پژوهش..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

3-4 جمعیت مورد مطالعه و حجم نمونه..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

3-5 روش گردآوری اطلاعات..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

3-6 روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

3-7 معیار ورود..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

3-8 معیار خروج..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

3-9 ملاحظات اخلاقی..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

3-10 محدودیت مطالعه..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

3-11 متغیر های مطالعه..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

فصل چهارم: نتایج

4-1 آنالیز توصیفی و تحلیلی داده ها..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

5-1 بحث..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

5-2 نتیجه گیری:..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

5-3 محدودیت ها:..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

5-4 پیشنهادات:..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

منابع..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

پیوست..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

فهرست جداول

عنوان

صفحه

جدول 1-1: پرسشنامه تشخیصی COPD (COPD DIAGNOSTIC QUESTIONNAIRE-CDQ)	7
جدول 1-2: CAT (COPD ASSESSMENT TEST) (تست ارزیابی COPD)	7
جدول 1-3: مرحله بندی MMRC	7
جدول 1-2: مرحله بندی COPD براساس معیار GOLD	7
جدول 1-4: وضعیت نرمال بودن جامعه مورد مطالعه	7
جدول 2-4: میانگین یافته های اسپرومتری و مقادیر اشباع اکسیژن شریانی بیماران	7
جدول 3-4: ارتباط بین MMRC STAGE و میانگین CDQ SCORE	7
جدول 4-4: ارتباط CAT و میانگین CDQ SCORE	7
جدول 4-5: ارتباط GOLD STAGE و میانگین CDQ SCORE	7
جدول 4-6: ارتباط GOLD STAGE با متغیرها	7
جدول 4-7: ارتباط CDQ SCORE با متغیرها	7

فهرست نمودار ها

عنوان

صفحه

نمودار 1-4: نمودار توزیع سنی افراد.....**ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

نمودار 2-4: ارتباط CDQ CLASS با میانگین مصرف سیگار.**ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

نمودار 3-4: ارتباط CDQ CLASS با BMI بیماران.**ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

نمودار 4-4: ارتباط CDQ SCORE با میانگین FEV1.**ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

نمودار 5-4: ارتباط CDQ SCORE با میانگین MMRC.**ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

نمودار 7-4: ارتباط CDQ SCORE با GOLD STAGE.**ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

نمودار 8-4: ارتباط بین نمره CDQ و FEV1.....**ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

نمودار 9-4: ارتباط بین نمره CDQ و CAT SCORE.**ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

نمودار 10-4: ارتباط بین نمره CDQ و مصرف سیگار.**ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

نمودار 11-4: ارتباط بین نمره CDQ و SPO2..**ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

فهرست اختصارات و کلمات کلیدی

COPD: Chronic Obstructive Pulmonary Disease

CDQ: COPD Diagnostic Questionnaire

CAT: COPD Assessment Test

GOLD: Global initiative for Obstructive Lung Disease

PFT: Pulmonary Function Test

FEV1: Forced Expiratory Volume in 1st second

FVC: Forced Vital Capacity

RV: Residual Volume

FRC: Functional Residual Capacity

TLC: Total Lung Capacity

MMRC: Modified Medical Research Council